

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ
для науковців, освітян, інноваторів
за 22-26 квітня 2024 року

1. Гранти, міжнародна підтримка	1
2. Документи міжнародних організацій	2
3. Корисні новини України та світу	5
4. Наукові заходи.....	14

1. Гранти, міжнародна підтримка

НОВИЙ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ФОНД ДЛЯ УКРАЇНИ ВІД США

Національна академія наук США за підтримки ряду міжнародних благодійних організацій оголосила про створення Науково-інноваційного фонду для України. Він має надавати підтримку заходам з економічного відновлення України. Фонд пропонуватиме на конкурсних засадах гранти приватним особам та організаціям для проведення семінарів для вирішення наукових питань, критично важливих для довгострокового оновлення України, а також підтримуватиме двосторонні та багатосторонні ініціативи щодо формування і упровадження наукової політики. Планується фінансувати дослідження з пріоритетної тематики, проведення тренінгів з комерціалізації наукових досліджень, надавати стипендії та дослідницькі гранти для підтримки наукових обмінів. Фонд матиме бюджет близько 8 млн. дол. США. Управління ним здійснюватиме секретаріат, який керуватиме процесом розгляду заявок, розподілятиме й контролюватиме витрати, оцінюватиме вплив та ефективність діяльності.

Детальніше: <http://surl.li/stxso>, <http://surl.li/stxzn>, <https://www.bsf.org.il/>,
<http://surl.li/stxzw>

Фото: НАНУ

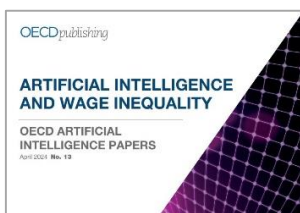
2. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА НЕРІВНІСТЬ В ОПЛАТІ ПРАЦІ

Організація економічного співробітництва та розвитку оприлюднила звіт «Штучний інтелект та нерівність в оплаті праці» із серії «Документи ОЕСР зі штучного інтелекту». У ньому на фактичних даних 19 країн-членів організації розглядається зв'язок між ШІ та нерівністю в оплаті праці. В основу дослідження покладено показник професійного впливу ШІ, розроблений у 2019 році. Експерти зазначають, що штучний інтелект у період з 2014 до 2018 рр. здійснював вплив на нерівність в оплаті праці по-різному для різних професій. Водночас отримані докази того, що ШІ може бути пов'язаний зі зменшенням нерівності в оплаті праці всередині окремих професій. Одне з можливих пояснень полягає у тому, що низькопродуктивні працівники отримують більше користі від використання ШІ, оскільки відповідні системи навчені використовувати у своїх результатах більш якісні методи роботи високопродуктивних працівників. Можливо також, що штучний інтелект зменшує відмінності у продуктивності всередині професії завдяки ефекту відбору (наприклад, якщо низькопродуктивні працівники залишають роботу через те, що не можуть адаптуватися до інструментів ШІ та переорієнтовуються на виконання завдань, для яких інструменти ШІ недосконалі). Публікація виконана у рамках програми «Штучний інтелект у роботі, інноваціях, продуктивності та навичках». Вона надає політикам нові дані та аналітичні матеріали, що допомагають їм бути у курсі швидких змін у можливостях та процесах поширення штучного інтелекту, прогнозів стосовно наслідків для сфери праці.

Детальніше: <http://surl.li/stmxa>, <http://surl.li/stmxn>,
<https://doi.org/10.1787/bf98a45c-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: БЛАКИТНА ЕКОНОМІКА В МІСТАХ І РЕГІОНАХ

Організація економічного співробітництва та розвитку оприлюднила звіт «Блакитна економіка в містах і регіонах: територіальний підхід» із серії «Міські дослідження ОЕСР». У ньому наголошується, що «блакитна економіка» є одним з основних чинників міського та регіонального розвитку, створюючи мільйони робочих місць у таких залежних від води секторах, як рибальство, туризм і судноплавство. У регіонах, де формується «блакитна економіка», створюються цінності та з'являються робочі місця. Разом із тим, вона збільшує викиди

вуглецю та може бути чинником деградації екосистеми. На основі глобального дослідження, проведеного у 80 регіонах світу експерти проаналізували плюси та недоліки «блакитної економіки», які проявляються на субнаціональному рівні та продемонстрували зв'язок між «блакитною економікою» і безпекою водних ресурсів. Звіт дає уявлення про багаторівневе управління «блакитною економікою» і пов'язані з ним прогалини й закликає розвивати стійку циркулярну «блакитну економіку» шляхом створення належних умов управління, пов'язаних з розробкою політики, її узгодженістю та реалізацією.

Детальніше: <http://surl.li/svhqg>, <http://surl.li/svhrj>,
<https://doi.org/10.1787/bd929b7d-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ

Організація економічного співробітництва та розвитку оприлюднила звіт «Вплив штучного інтелекту на продуктивність, розподіл і зростання: ключові механізми, вихідні дані та політичні завдання» із серії «Документи ОЕСР зі штучного інтелекту». У ньому розглядаються економічні аспекти застосування інструментів штучного інтелекту з акцентом на потенціал технології загального призначення, здатної істотно вплинути на економічну продуктивність і добробут суспільства. Зокрема, зосереджено увагу на унікальній здатності ШІ до автономії та удосконалення, яка здатна спричинити прискорення інновацій та пожвавити мляве зростання продуктивності у різних галузях економіки. Разом із тим визнається, що існує високий рівень невизначеності, пов'язаної з довгостроковим впливом ШІ на продуктивність. Концентрація розробок ШІ у великих технологічних компаніях є високою, а їх темпи впровадження - нерівномірні, поширюються ризики соціальних проблем (нерівність, дискримінація, небезпека). Системи ШІ поєднують нематеріальні ресурси (програмне забезпечення, навички, дані) зі значними обчислювальними потужностями та додатковими технологіями (робототехніка, біотехнології). Вони мають здатність генерувати різноманітні результати - від складних аналітичних завдань (прогнозування, рекомендації, оптимізація) і створення контенту, - до виконання фізичних завдань (керування автономними транспортними засобами). Ці функції створюють передумови для трансформаційної ролі ШІ, формуючи основу його економічного потенціалу. Автори документу закликають до вироблення комплексного політичного підходу для підтримки розвитку і поширення ШІ включно з заходами задля розвитку конкуренції, підвищення доступності, вирішення проблем витіснення

робочих місць і нерівності.

Детальніше: <http://surl.li/sxnuf>,
<https://doi.org/10.1787/8d900037-en>

<http://surl.li/sxnuu>,

Фото: скріншот

ОЕСР: ПОСІБНИК ДЛЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Організація економічного співробітництва та розвитку оприлюднила звіт «Вимірюйте, керуйте та максимізуйте свій вплив: посібник для соціальної економіки» із серії «Місцевий економічний розвиток і розвиток зайнятості». У ньому наголошується, що вимірювання та управління соціальним впливом є корисною практикою для суб'єктів соціальної економіки, яка дозволяє зрозуміти внесок у суспільний розвиток та допомагає в реалізації місії. Сфери впливу, які є особливо важливими для соціальної економіки (економічне процвітання, зайнятість, соціальна інтеграція, добробут, благополуччя громади) найважче піддаються кількісному вимірюванню. Сучасні практики оцінювання й управління соціальним впливом значною мірою сформовані донорами та комерційними організаціями з обмеженим фокусом на соціальну економіку. Цей посібник пропонує просте і зрозуміле бачення вимірювання соціального впливу як трьохетапного циклу, що охоплює розробку, збір та аналіз даних. Суб'єктам соціальної економіки необхідна постійна інфраструктура підтримки процесу управління впливом, нарощування внутрішнього потенціалу, використання різних інструментів для збору даних та кращої візуалізації й передачі інформації.

Детальніше: <http://surl.li/swqsi>,
<https://doi.org/10.1787/2238c1f1-en>

<http://surl.li/swqzm>,

Фото: скріншот

ОЕСР: СЕСТРИНСЬКА СПРАВА В ПЕРВИННІЙ МЕДИЧНІЙ ДОПОМОЗІ

Організація економічного співробітництва та розвитку оприлюднила звіт «Сестринська справа в первинній медичній допомозі в країнах ОЕСР: останні події та проблеми упровадження» із серії «Робочі документи ОЕСР з охорони

здоров'я». У ньому зазначається, що пандемія COVID-19 спричинила високий інтерес до роботи практикуючих медсестер задля задоволення зростаючих потреб у первинній допомозі, пов'язаних зі старінням населення і збільшенням кількості людей, які живуть із хронічними захворюваннями. У документі розглядаються останні зміни у передових практиках роботи медсестер у первинній медичній допомозі. За основу взято інформацію з країн, де визнають відповідні категорії медсестер первинної допомоги, сімейних та дільничних. Експерти детально аналізують чинники успішності роботи завдяки новим формам розподілу завдань між лікарями первинної ланки і медсестрами, звертають увагу на збільшення кількості практикуючих медсестер первинної ланки, пропонують рішення для кращого задоволення потреб первинної ланки та зменшення навантаження на лікарні.

Детальніше: <http://surl.li/syqph>, <http://surl.li/syqww>,
<https://doi.org/10.1787/8e10af16-en>

Фото: скріншот

3. Корисні новини України та світу

АСОЦІАЦІЯ EOSC ДОЄДНАЛАСЬ ДО БАРСЕЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРО ВІДКРИТУ НАУКОВУ ІНФОРМАЦІЮ

16 квітня Барселонську декларацію про відкриту дослідницьку інформацію прийняла Асоціація EOSC, доєднавшись до 67 інших підписантів, а саме: 33 університетів та дослідницьких організацій, 10 структур, що фінансують дослідження, 8 інституцій, що працюють в академічній сфері чи дотичні до неї та 17 професійних та регіональних об'єднань, що розділяють цінності Барселонської декларації. Учасники Барселонської декларації добровільно приймають на себе наступні зобов'язання: 1) зробити типовим для дослідницької інформації, яку використовують та створюють принцип відкритості; 2) працювати зі службами та системами, які підтримують і дозволяють відкриту дослідницьку інформацію; 3) підтримувати сталість інфраструктур для відкритої дослідницької інформації; 4) підтримувати колективні дії для прискорення переходу до відкритості дослідницької інформації. Нагадаємо, що Барселонська декларація про відкриту наукову інформацію була підготовлена групою з 25 експертів, які представляють організації, що проводять, фінансують та оцінюють дослідження, а також організації, які надають свої інфраструктури для отримання інформації про

дослідження. Група зустрілася у Барселоні у листопаді 2023 року на семінарі, організованому Фондом SIRIS. Підготовка Декларації координувалася Біанкою Крамер (Sesame Open Science), Камероном Нейлоном (Curtin Open Knowledge Initiative, Університет Кертіна) та Людо Вальтманом (Центр досліджень науки та технологій, Університет Лейдена). Ми публікуємо на сайті НРАТ повний текст Барселонської декларації про відкриту наукову інформацію. Документ представлений на офіційному сайті barcelona-declaration.org в оригінальній версії англійською мовою та у перекладі ще кількома мовами, зокрема – іспанською, французькою, українською. Наразі здійснюється переклад на інші мови, якими розмовляє академічна спільнота, що підтримує відкриту науку.

Детальніше: <http://surl.li/svbxv>, <https://barcelona-declaration.org/signatories/>, <http://surl.li/svbys>

Фото: pixabay.com

УНІВЕРСИТЕТИ РОЗМІРКОВУЮТЬ ПРО ГНУЧКИЙ ГРАФІК НАВЧАННЯ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Тома Вільямса «Університети розривають академічні календарі, щоб запропонувати гнучкий графік навчання». У ній наголошується, що зміна традиційних календарних термінів навчання викликає у співробітників побоювання щодо додаткового навантаження, а також скорочення часу на проведення досліджень і літніх канікул. Разом із тим, проблеми з фінансуванням, нові очікування студентів щодо гнучкого графіку спонукають університети реструктурувати навчальний рік. Том описує варіанти «нової академічної структури», яку застосовували університети Есекса, Оксфорд-Брукс та Брістольський. Він говорить, що найбільше незадоволення викликав формат, запропонований університетом Есекса, який замінить три 10-тижневі семестри трьома 15-тижневими семестрами, теоретично збільшуючи річний час навчання до 45 тижнів. Ці рішення були викликані бажанням спростити систему й краще підготуватися до майбутнього довічного кредиту (LLE), який дасть змогу студентам проходити окремі модулі та здобувати наукові ступені через деякий час. Нова модель дозволить університету пропонувати два модулі по 30 кредитів кожного семестру. І хоча наразі не існує планів щодо запровадження гнучких дат початку навчання для студентів або скорочених програм на здобуття ступеня, є бажання запровадити новий графік і сприяти реалізації подібних ініціатив у майбутньому при збереженні загальної чисельності персоналу. В Австралії Сіднейський університет перейшов на триместрову систему у 2019 році. Вона подовжила навчальний рік до трьох 10-тижневих основних семестрів і коротшого літнього

семестру і повинна була дозволити деяким студентам закінчити навчання раніше та скоротити заплановані заняття і щільність іспитів. Але тепер цю нову систему збираються переглядати, оскільки внутрішня перевірка дійшла висновку, що вона недостатньо ефективна.

Детальніше: <http://surl.li/svwhr>

Фото: pixabay.com

ЩОДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ГЛОБАЛЬНЕ ВИЗНАННЯ

Члени Глобального форуму університетських асоціацій (GUAF) прийняли спільну заяву на тему Глобальної конвенції ЮНЕСКО про визнання кваліфікацій вищої освіти. Вони цінують потенціал конвенції та визначені нею універсальні принципи справедливого та прозорого визнання кваліфікацій у сфері вищої освіти у глобальному масштабі. Також у заяві вказується на ключові дії, яких необхідно вжити для забезпечення адекватних інвестицій в інфраструктуру та ресурси визнання й покращення професійного розвитку персоналу. Члени GUAF зобов'язуються надавати підтримку закладам вищої освіти та усім зацікавленим сторонам у зміцненні їхніх систем і процедур визнання. GUAF заснований Європейською асоціацією університетів у 2021 році як платформа для діалогу, співпраці та спільних дій лідерів університетських асоціацій Африки, Америки, Арабського регіону, Азії та Європи. GUAF опікується питаннями міжнародної мобільності, міжнародної співпраці, інституційної автономії ЗВО та академічної свободи.

Детальніше: <http://surl.li/swrgj>, <http://surl.li/swrce>, <http://surl.li/swrdl>

Фото: скріншот

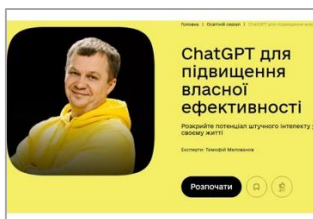
CHATGPT ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ВЛАСНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

На порталі «ДіяОсвіта» опублікований новий освітній серіал «ChatGPT для підвищення власної ефективності: розкрийте потенціал штучного інтелекту у своєму житті». Він складається з 7-ми серій, які розкривають практичні питання використання штучного інтелекту та нейромереж, - їх побудови, можливостей

застосування, етики, конфіденційності, трансформації процесу навчання, перекладу й аналізу текстів. Особлива увага у серіалі приділяється етичним питанням та конфіденційності при роботі з ChatGPT. Слухачі серіалу разом з теоретичними знаннями матимуть можливість розвинути свої практичні навички взаємодії з ГШІ, що дозволить у майбутньому максимально повно використовувати можливості цього інструменту для підвищення власної продуктивності. Освітній серіал створено з ініціативи Мінцифри для платформи «Дія.Освіта» за підтримки Київської школи економіки.

Детальніше: <http://surl.li/qcdkc>

Фото: скріншот

ЩОДО РОЗВИТКУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРАЄКТОРІЙ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Верховна Рада України в другому читанні ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті». Закон є важливою складовою комплексної трансформації системи вищої освіти. Передбачається, що його прийняття надасть студентам закладів вищої освіти можливість індивідуалізувати освітні траєкторії за допомогою міждисциплінарних освітніх програм; скористатися гнучкішими темпами і зберегти строки навчання; визнати результати навчання, здобуті у формальній, неформальній та інформальній освіті. Університети отримають більшу автономію й зможуть самостійно визначати інструменти досягнення встановлених стандартом компетентностей з нерегульованих спеціальностей, що наближає українську систему вищої освіти до європейських стандартів. Вибіркових дисциплін стане більше. Для таких регульованих спеціальностей, як право, медицина, правоохоронна діяльність тощо, будуть детально визначені вимоги до компетентностей та результатів навчання. Для цих спеціальностей передбачено державні кваліфікаційні іспити.

Детальніше: <http://surl.li/swsvo>

Фото: МОН

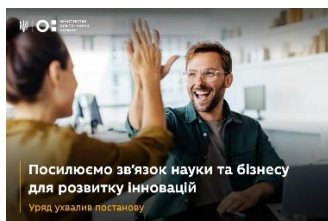

ПОСИЛЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ НАУКИ ТА БІЗНЕСУ ЗАДЛЯ ІННОВАЦІЙ

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення щодо запровадження експериментального проєкту зі створення мережі стартап-шкіл - інкубаторів - акселераторів на базі закладів вищої освіти та наукових установ. Відповідна постанова від 23.04.2024 № 430 оприлюднена на урядовому порталі. Передбачається, що прийняття документу посилить співпрацю університетів та науково-дослідних установ із бізнесом, дієво сприятиме збільшенню частки наукоємних стартапів та інноваційної продукції в Україні, особливо – за пріоритетними напрямками, допоможе у тестуванні наукових проєктів, сприятиме залученню інвесторів, отриманню фінансової підтримки на початковому етапі розвитку. Планується створити шість стартап-шкіл - інкубаторів – акселераторів на конкурсних засадах. Відбір проєктів здійснюватиме Міністерство освіти і науки України на початку літа 2024 року. Основні критерії - комерційна ефективність; наявність інноваційної інфраструктури у ЗВО або НУ; досвід співпраці з приватним сектором; потенціал розвитку стартап-екосистеми з урахуванням пріоритетних державних потреб.

Детальніше: <http://surl.li/sxttj>, <http://surl.li/sxntz>

Фото: скріншот

ПОСІБНИК ДЛЯ ДОСЛІДНИКІВ-ПОЧАТКІВЦІВ ПРО УПРАВЛІННЯ ДАНИМИ

На сайті Times Higher Education опублікований матеріал Дервала Даллі «Підвищення грамотності у галузі даних: важливі навички для дослідників-початківців». Це короткий посібник для дослідників-початківців про ефективне управління даними та їх належне представлення. Наголошується, що значення інформаційної грамотності у нинішні часи неможливо переоцінити. Коли справа доходить до досліджень, це вже не просто зведення даних у таблиці чи складання діаграм. Досліднику доводиться працювати з великими наборами даних, опрацьовувати їх, фільтрувати й аналізувати із залученням спеціальних інструментів для виявлення цінних закономірностей і підготовки висновків чи узагальнень. Отже, відразу після збору інформації науковцю важливо представити її в ясній та ефективній формі, гарантуючи, що вона буде одночасно зрозумілою та корисною для роботи. Якщо дослідник лише починає свій науковий шлях, оволодіння цим мистецтвом може означати дуже багато для подальшого вільного плавання в академічних водах. Отже, для ефективного управління даними рекомендується дотримуватись наступних правил: чітко

визначатись із типами і форматами даних, оскільки різні сценарії досліджень вимагають різних підходів, і вибір найбільш валідного може зробити роботу максимально ефективною та результативною; коректно здійснювати підготовку даних (дотримання угод про імена, структури папок і метаданих гарантує, що дані будуть добре організовані та їх буде легко знайти); використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для виявлення закономірностей і тенденцій під час проведення розширеного аналізу даних; розробити й дотримуватись чітких вимог до візуалізації даних (кругові діаграми – для відображення частки ринку, лінійні графіки – для відстеження змін з плином часу, карти для виокремлення регіональних відмінностей тощо). Важливою є співпраця з іншими науковцями, адже грамотність щодо даних означає не лише розуміння таких даних, а й використання платформ для спільної роботи, наприклад, GitHub (для спільних проєктів) або репозиторіїв даних. Підвищення навичок роботи з даними - безперервний шлях. Його важливо почати з опанування простого алгоритму, зосередившись на основоположних концепціях, перш ніж переходити на більш високий рівень. Для подальшого підвищення грамотності у сфері даних є сенс проходити онлайн-курси, брати участь у семінарах; бажано знайти наставника або приєднатись до профільної спільноти. Необхідно багато читати і практикувати у сфері даних. Адже академічний ландшафт стає дедалі більш орієнтованим на дані, тому важливість грамотності у галузі даних стає дедалі очевиднішою.

Детальніше: <http://surl.li/swuip>, <http://surl.li/swuhz>

Фото: pixabay.com

ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ ПРОЄКТУ АТЕСТАЦІЇ ОСІБ, ЯКІ ЗДОБУВАЮТЬ СТУПІНЬ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Міністерство освіти і науки України пропонує для громадського обговорення проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проєкту з питань атестації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту». Документом запроваджується експеримент у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, необхідний для контролю за досягненням здобувачами ступеня доктора філософії заявлених результатів навчання задля підтвердження володіння ними компетентностей відповідно до 8-го рівня Національної рамки кваліфікацій. Останнє, зокрема, передбачає використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.

Проведення кваліфікаційного іспиту базуватиметься на принципах академічної доброчесності, об'єктивності, прозорості, публічності, нетерпимості до корупційних та пов'язаних з корупцією діянь. Забезпечувати організацію та проведення кваліфікаційного іспиту, а також визначатиме установу (організацію, заклад) для проведення такого іспиту буде Міністерство освіти і науки України. Зауваження та пропозиції можна подати до 9 травня 2024 року.

Детальніше: <http://surl.li/sxzbw>, <http://surl.li/sytis>

Фото: pixabay.com

РІШЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ МОН

24 квітня 2024 року відбулося чергове засідання Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України. За результатами засідання ухвалено ряд рішень у сфері атестації кадрів вищої кваліфікації, а саме: щодо затвердження та скасування рішень вчених рад про присвоєння вчених звань професора, доцента, старшого дослідника та присудження наукових ступенів доктора наук, кандидата наук. Також розглянуто питання щодо утворення спеціалізованих вчених рад з присудження наукового ступеня доктора наук, внесення змін до їх складу, утворення спецрад для разового захисту докторських дисертацій, формування Переліку наукових фахових видань України та внесення змін до нього. Відповідний наказ від 24.04.2024 № 582 «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства» оприлюднено на офіційному веб-сайті МОН.

Детальніше: <http://surl.li/sxsny>, <http://surl.li/sxsoz>

Фото: МОН

МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМЦІВ

На порталі «Дія.Бізнес» стала доступною Рамка підприємницьких компетенцій EntreComp+, адаптована під глобальні виклики та технологічні тренди малого і середнього бізнесу в Україні система The Entrepreneurship Competence Framework. Цей інструмент покликаний забезпечити практичне наближення умов та принципів роботи вітчизняних підприємців до стандартів ЄС. Рамка

робить акцент на сталому розвитку та етичному мисленні; надає ширший погляд на технології та інновації; фокусується на глобальних трендах і перспективах розвитку; забезпечує інклюзивну адаптацію бізнесу до специфічних потреб споживачів та працівників; містить актуальні питання гендерної рівності та соціальної інклюзії, конфліктної чутливості, екології. На її основі планується розробка системних навчальних продуктів для розвитку компетенцій, необхідних нашим підприємцям. Рамка розроблена з ініціативи Мінцифри, Офісу з розвитку підприємництва та експорту, національного проєкту «Дія.Бізнес» та реалізована Київською школою економіки.

Детальніше: <http://surl.li/systp>, <http://surl.li/sysqb>

Фото: скріншот

ОБРАННЯ ЧЛЕНІВ НАУКОВОЇ РАДИ: 16 ВАКАНСІЙ

Ідентифікаційний комітет Національного фонду досліджень України оголосив конкурс щодо обрання членів Наукової ради. Йдеться про місця за секціями природничих, технічних наук та математики (7 місць), біології, медицини та аграрних наук (5), соціальних та гуманітарних наук (4). Відповідно до чинного порядку членів Наукової ради обирають строком на 4 роки, а рекомендувати кандидатів мають право Національна академія наук України, національні галузеві академії наук, наукові установи та заклади вищої освіти, громадські наукові організації та групи вчених (у кількості не менше 5-ти осіб), які мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук. Заявки приймаються до 13 вересня 2024 року.

Детальніше: <http://surl.li/sywmo>, <http://surl.li/eqkrb>

Фото: МОН

ЯК РОЗВИНУТИ ГРАМОТНІСТЬ ЩОДО ДАНИХ

На сайті Times Higher Education опублікована добірка статей «Як розвинути грамотність щодо даних на кампусі: ресурси з формування навичок грамотності в роботі з даними для студентів, дослідників і керівництва». Основна думка, яка

поєднує публікації різних авторів, пов'язана із тим, як можна на практиці підвищити готовність закладів вищої освіти, здобувачів освіти та дослідників до ефективної роботи з даними. Оскільки штучний інтелект, алгоритми та аналітика стали частиною нашого повсякденного життя, університети повинні забезпечити, щоб студенти були належним чином навчені, дослідники весь час перебували на передньому краї стратегії по роботі з даними й мали відповідну кваліфікацію, а керівники закладів розуміли можливості та ризики у цій сфері. Колекція складається з шістнадцяти статей, які містять поради щодо інтеграції у навчальні програми курсів грамотності відносно даних, інструкції з керування дослідницькими даними, їх візуалізації та презентації. Йдеться про загальні питання підготовки робочої сили завтрашнього дня; базові засади формування обчислювальних навичок та навчання обробці даних; підвищення грамотного використання інструментів ШІ; включення фінтеху і Web3 в університетські навчальні програми; пріоритети опанування студентами грамотності щодо даних; нагальні знання і навички на початку кар'єри дослідників.

Детальніше: <http://surl.li/sxwwc>

Фото: скріншот

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРАКТИК ЄС У СФЕРІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

На сайті Центру компетенцій у сфері відкритих даних «Дія.Відкриті дані» опубліковано матеріали порівняльного аналізу законодавства ЄС та України у сфері відкритих даних, а також рекомендації з удосконалення дослідження кращих практик і законодавства ЄС щодо стандартизації наборів даних високої цінності. Наголошується, що процес євроінтеграції України передбачає повноцінний комплекс реформ з адаптації законодавства до права Євросоюзу. Наразі у сфері відкритих даних національні норми та положення значною мірою узгоджуються з європейськими. Для подальшого прогресу необхідно детально вивчати акти ЄС у контексті національного виміру, визначати шляхи поєднання із системою правових відносин України. Фахівцями досліджено вимоги до наборів даних високої цінності Директиви (ЄС) 2019/1024 та Імплементативного регламенту (ЄС) 2023/138, які необхідні для якісної машинної обробки інформації та прийняття рішень на основі даних із різних сфер. Здійснено порівняння поточних підходів до стандартизації відкритих даних ЄС та України, визначено способи адаптації для інтеграції з єдиним цифровим ринком Євросоюзу, проаналізовано кращі практики стандартизації відкритих даних у країнах ЄС, які можуть слугувати орієнтиром для України. Розроблені

рекомендації з визначення основних напрямів удосконалення політики щодо відкритих даних. Звіт підготовлено громадською організацією «Тренінгово-консультаційний центр із доступу до інформації» за сприяння Мінцифри та підтримки Фонду «Східна Європа».

Детальніше: <http://surl.li/sywwi>, <http://surl.li/sywvt>

Фото: скріншот

4. Наукові заходи

4.1 Вже відбулись

ВЕБІНАР: ЗНАЙОМТЕСЬ ІЗ БАРСЕЛОНСЬКОЮ ДЕКЛАРАЦІЄЮ

23 квітня 2024 року в онлайн-форматі відбувся вебінар, присвячений Барселонській декларації про відкриту наукову інформацію. Прозорість та видимість інформації є надзвичайно важливими чинниками успішності досліджень. На заході йшлося про основні положення документу, прийнятого наприкінці 2023 року для того, щоб зробити нормою для дослідницької інформації принцип її відкритості; розвиток служби та системи, які підтримують і просувають відкриту дослідницьку інформацію; всебічно підтримування сталість інфраструктур для відкритої дослідницької інформації; забезпечення прискорення переходу до відкритості дослідницької інформації. Учасники вебінару дізналися про причини розроблення Барселонської інформації, її цілі, принципи, дизайн, можливості приєднання до неї, а також кроки, які здійснюватиме спільнота відкритого доступу для координації відповідних дій. Організатор – Лейденський університет.

Детальніше: <http://surl.li/svbzf>, <http://surl.li/svbzo>

Фото: pixabay.com

КЕРУВАННЯ ПРОДУКТАМИ В ЕПОХУ ГШІ

25 квітня 2024 року відбувся вебінар «Адаптація керування продуктами в епоху GenAI». Захід був покликаний поінформувати учасників про новітні тенденції розвитку ChatGPT та способи, якими ця технологія може змінити поточне розуміння ролі, навичок та обов'язків менеджерів з розроблення продуктів. Обговорили наступні питання: роль ГШІ в управлінні продуктами; що необхідно враховувати, плануючи розвиток майбутньої кар'єри; нові виклики проектів, спричинені ГШІ; практичні рекомендації для успішних проектів; еволюція генеративного ШІ та нові можливості, які він принесе. Організатор – Компанія SoftServe.

Детальніше: <http://surl.li/stxnz>, <http://surl.li/stxne>

Фото: SoftServe

Е-БІБЛІОТЕКИ ТА ЦИФРОВІ КОЛЕКЦІЇ

25 квітня 2024 року відбувся круглий стіл «Електронні бібліотеки та цифрові колекції». Під час заходу обговорили наступні питання: від початку розроблення АБІС до електронних бібліотек - історія та сьогодення; національна електронна бібліотека України - оцифрування документальної спадщини, збереження та представлення; сучасний підхід до створення та інтеграції бібліотечних електронних інформаційних ресурсів; досвід створення бібліотечних та архівних цифрових ресурсів; формування цифрових колекцій документальної спадщини Києво-Печерської лаври; реалії та сьогодення е-бібліотеки імені Ярослава Мудрого; уніфікація електронних бібліотек та цифрових колекцій; ДНТБ у цифровому середовищі. Організатори: Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова», Національний заповідник «Києво-Печерська лавра».

Детальніше: <http://www.ukrbook.net/>, <http://surl.li/sxudb>

Фото: pixabay.com

4.2 Заплановані

РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТІВ ДЛЯ ПРОГРАМ ЄС

29 квітня 2024 року в онлайн-форматі відбудеться практико-орієнтований тренінг «Розробка ТЕО та бізнес-плану проєктів для програм ЄС». Захід покликаний надати учасникам інформацію про практику складання проєктів, що фінансуються за кошти грантових/інвестиційних програм ЄС та особливості їх фінансового та економічного аналізу. Планується обговорити наступні питання: структура та основні розділи ТЕО, що подаються на конкурси грантових програм ЄС, відмінності між ТЕО та бізнес-планом; алгоритм розробки ТЕО проєкту, порядок обґрунтування витрат із врахуванням вимог законодавства та грантових програм; особливості фінансового аналізу в межах розробки ТЕО проєкту (на прикладі успішно реалізованих проєктів); особливості проведення економічного аналізу проєкту; фінансові особливості складання бізнес-плану за проєктом. Організатори: ГО АЄІ, Проєктно-освітній центр «Агенти змін» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Детальніше: <http://surl.li/svtsx>, <http://surl.li/svtvi>

Фото: скріншот

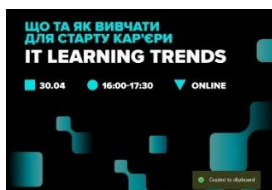

ТРЕНДИ В ІТ-ОСВІТІ

30 квітня 2024 року в онлайн-форматі відбудеться панельна дискусія «IT LEARNING TRENDS». Захід покликаний надати слухачам інформацію про старт кар'єри у ІТ-сфері та основні тенденції, що наразі формуються і будуть визначати ландшафт галузі у найближчому майбутньому. Планується обговорити наступні питання: цінність вищої освіти та формула ідеального кандидата на працевлаштування в ІТ-компанії; як ШІ може допомогти в навчанні та роботі, як саме його впроваджують в ІТ; «нішові» мови програмування - чи варто їх вивчати і які з них будуть актуальні у майбутньому. Організатор – SoftServe.

Детальніше: <http://surl.li/sxtos>, <https://hubs.ly/Q02tzR2x0>

Фото: SoftServe

БІБЛІОТЕКА: ЯК МРІЮ ЗРОБИТИ РЕАЛЬНІСТЮ

2 травня 2024 року відбудеться вебінар «Сервісна бібліотека. Як мрію зробити реальністю?». Захід покликаний надати бібліотекарям поради із залучення користувачів, стимулювання громад до відвідування бібліотек. Планується обговорити наступні питання: чому сучасна бібліотека має бути передусім клієнтоорієнтованою та сервісною; яким повинен бути клієнтський досвід та сервіс, отримуваний у бібліотеці; з чого складається бібліотечний сервіс; «сервісний бібліотекар» - це який; стандарти бібліотечного сервісу – як їх визначити та вимірювати. Організатори: ВГО Українська бібліотечна асоціація, Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого.

Детальніше: <http://surl.li/sxryk>, <http://surl.li/sxrzx>

Фото: скріншот

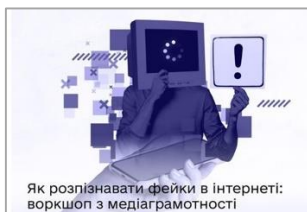

РОЗПІЗНАВАННЯ ФЕЙКІВ ТА ПРОТИДІЯ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

2 травня 2024 року відбудеться практикум із медіаграмотності, присвячений питанням розпізнавання дезінформації та протидії фейкам в мережі інтернет. Захід покликаний навчити верифікувати візуальний контент і не відфільтровувати фейки, аналізувати новини та безпечно працювати з інформацією. У співпраці з фахівцями, які розробляють інструменти для визначення оригінальності контенту, учасники обговорять наступні питання: які є інструменти для розпізнавання фейків та як їх найкраще використовувати; які є навчальні програми із протидії дезінформації; як відрізнити контент, згенерований ШІ, від підготовленого людиною. Організатори: Adobe, Міністерство цифрової трансформації України.

Детальніше: <http://surl.li/stxbm>, <http://surl.li/stxbr>

Фото: Мінцифри

ПРОГРАМА ІНСТИТУЦІЙНОЇ ОЦІНКИ EUA

6 травня 2024 року відбудеться вебінар «Програма інституційної оцінки EUA: що це таке, як вона працює і чому вам слід її обрати?». Захід покликаний стати площадкою для детального обговорення суті Програми інституційної оцінки. Планується за участі представників закладів вищої освіти, які нещодавно пройшли оцінювання, обговорити основні характеристики програми, її додаткову цінність, детально розглянути досвід участі у програмі. Організатор – Європейська асоціація університетів.

Детальніше: <http://surl.li/swthw>, <https://www.iep-qaq.org/>, <http://surl.li/swtii>

Фото: скріншот

ОЦІНКА КНИГ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ ЗА ДОПОМОГОЮ PRISM

14 травня 2024 року відбудеться вебінар «Оцінка книг відкритого доступу за допомогою PRISM». Захід покликаний підвищити довіру до видання книг у відкритому доступі через збільшення прозорості процесу рецензування. Під час вебінару планується представити інформаційну службу рецензування монографій PRISM та обговорити із зацікавленими учасниками переваги її використання. Сервіс PRISM пропонує видавцям стандартизовану платформу для відображення їхніх процедур рецензування, інтеграції метаданих, що в сукупності має зміцнювати довіру до видання книг у відкритому доступі. Планується розглянути процедури експертного оцінювання та забезпечення відповідальних досліджень; як працює PRISM і як це допомагає підвищити прозорість у експертній оцінці книг відкритого доступу; як PRISM може підтримувати відповідальні дослідження. Організатор – Проект Європейського Союзу «Оцінки відповідальних досліджень з урахуванням відкритої науки» (GraspOS).

Детальніше: <https://graspos.eu/training-material>, <https://operas-eu.org/services/prism/>, <http://surl.li/stvnz>

Фото: GraspOS

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ: ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ

17-18 травня 2024 року в онлайн-форматі відбудеться всеукраїнська науково-практична конференція «Дослідження молодих вчених: від ідеї до реалізації». Під час заходу планується обговорити наступні питання: утвердження академічної доброчесності і наукової етики; збереження і популяризація історико-культурної спадщини; соціальні проєкти з науковою ідеєю. У рамках конференції заплановане проведення конкурсу наукових проєктів та інтерактивна екскурсія «Університет Грінченка на історичній мапі Києва». Організатори: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України, Комунальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний молодіжний центр».

Детальніше: <http://surl.li/stprp>, <http://surl.li/stpml>, <http://surl.li/stpmv>,
<http://surl.li/stpnd>

Фото: скріншот

ДОКУМЕНТИ З НАЦІОНАЛЬНОГО АРХІВУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ДЛЯ НАВЧАННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

23 травня 2024 року відбудеться вебінар «Викладання з урядовими документами з Національного архіву Великобританії». Захід покликаний поінформувати слухачів про те, як можна ефективно використовувати в освітньому процесі архівні документи. Планується обговорити, як можна розглядати питання сучасної геополітики, покладаючись виключно на матеріали Національного архіву Великобританії; як найкраще проводити дослідження та підвищувати цінність навчального процесу завдяки зверненню до масиву урядових документів; чому архіви є і надалі залишатимуться надзвичайно цінним бібліотечним ресурсом для студентів різних спеціальностей. Організатори: Choice/ACRL, AM Archives Direct.

Детальніше: <http://surl.li/syunn>

Фото: скріншот

ПРОЄКТ OPEN4UA ЩОДО ВІДКРИТОЇ НАУКИ

30 травня 2024 року в онлайн-форматі відбудеться семінар з питань відкритої науки. Захід покликаний стати платформою для формування всеукраїнської мережі експертів та ентузіастів відкритої науки, сприяння прогресу в її утвердженні в Україні, надасть бачення з боку академічної спільноти та усіх зацікавлених сторін щодо перспектив розвитку відкритого доступу. Під час семінару будуть представлені матеріали вивчення найкращих практик ЄС у цьому питанні, обговорюватиметься нова методика атестації наукових установ та закладів вищої освіти з акцентом на результати наукової (науково-технічної) діяльності, яка нещодавно була представлена МОН до громадського обговорення, презентовані рекомендації авторів проєкту щодо необхідних реформ у сфері науки та освіти України. Організатор - Open4UA, Інститут відкритої науки та інновацій.

Детальніше: <http://surl.li/syviy>, <http://surl.li/syvjjw>, <http://surl.li/syvpvy>

Фото: організатори

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ.

Він створюється в рамках реалізації проекту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>, <https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL,

<https://t.me/NationalRepository>,

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>